

בחינת הקליף ורד ON על כנות שונות - חוות המטעים 2010

שוקי קנוניץ וניצן רוטמן (שה"מ)

זמיר עשור (מו"פ צפון)

אריק וולך (חוות המטעים)

רקע

הקליף ורד דל זרעים הוא זן פטנט ישראלי, מכלוא של סטצומה עם מנדרינה מיכל אשר פותח במחלקה להשבחת מטעים במנהל המחקר החקלאי. מדובר בקליף אפיל המיועד לקטיפה בחודש פברואר.

הזן ניטע בחוות החולה בשנת 2007 במסגרת פרויקט זנים וכנות לגליל ולרמת הגולן על שלוש כנות, במטרה לבחון את התאמתו לתנאי האזור. השנה נקטף יבול ראשון של הקליף ורד ON.

חומרים ושיטות

חלקת הקליף ורד ON ניטעה בקיץ 2007 במסגרת פרויקט זנים וכנות הארצי. החלקה נטועה במרווחים של 3X5 מ' (סה"כ 67 עצים לדונם). הקליף מורכב על שלוש כנות: C-35, 49/34, וחושחש. בסה"כ 5 חזרות בנות 4 עצים לכל צירוף (20 עצים בכל צירוף).

במהלך קטיפת הפרי נאספו הממצאים הבאים:

1. משקל הפרי לעץ
2. מספר הפירות לעץ
3. משקל פרי ממוצע
4. מפרט גודל פרי על פי דגימה מכל חזרה
5. בדיקות איכות: % מיץ, TSS, חומצה ויחס הבשלה (מעבדת השירות של בית האריזה "קרני גליל-גולן).

תוצאות

א. קטיפה

קטיפת הפרי נערך ב-22 במרץ 2011 ובמהלכו נשקל הפרי בכל חזרה, נספרו מספר הפירות ונערך חישוב של משקל הפרי הממוצע (משקל הפרי / מס' הפירות).

טבלה 1. תוצאות הקטיפה: היבול לעץ ולדונם, מס' הפירות לעץ ומשקל הפרי הממוצע בקליף ורד ON, חוות החולה 2010

כנה	יבול לעץ ק"ג	יבול לדונם ק"ג	פירות לעץ יח'	משקל פרי ג'
49/34	18.3	1,224	116.8	162
C-35	30.0	2,011	172.6	179
חושחש	21.5	1,438	134.0	160
	ל.מ	ל.מ	ל.מ	ל.מ

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

בטבלה 1 ניתן לראות את תוצאות הקטיף הראשון של הקליף ורד ON. מהנתונים בטבלה ניתן ללמוד כי היבול על הכנה C-35 היה הגבוה ביותר (2 טון לדונם) לעומת 1.4 טון בחושש ו-1.2 טון בכנה 49/34. למרות שלא מדובר בתוצאה מובהקת סטטיסטית, אין ספק כי מדובר בפערים משמעותיים, הבאים לידי ביטוי גם במספר הפירות הגבוה בכנה C-35 (173 פירות לעץ) לעומת שני הצירופים האחרים.

משקל הפרי הממוצע על הכנה C-35 גבוה (לא מובהק) משתי הכנות האחרות ועומד על ממוצע של 179 גרם לפרי, לעומת 160-162 גרם בכנות האחרות. משקל הפרי מצביע כי מדובר בפרי בגודל בינוני גדול.

ב. התפלגות גודל הפרי

בעת הקטיף נלקחה דגימה מכל חזרה של פרי, ששימשה למיון ולימוד התפלגות הגודל בכל חזרה ואפשרה לנתח לאחר מכן את משקל הפרי לעץ והתפלגותו לגדלים השונים.

טבלה 2. משקל הפרי לעץ בקליף ורד ON והתפלגותו לגדלים השונים (ק"ג) על פי משקל יחסי לכל קוטר. חוות החולה 2010

משקל פרי גדול לדי 60 ומעלה	משקל פרי גדול לעץ 60 ומעלה	התפלגות גודל (ק"ג)				כנה
		>70	60-70	50-60	50>	
0.173	0.106					C-35
1,292	19.3	17.8	1.5	0	0	וולקה
1,948	29.1	27.8	1.3	0	0	חושש
1,430	21.3	18.4	2.9	0	0	

בטבלה 2 ניתן לראות משקל הפרי לעץ ואת התפלגותו לקטרים השונים. מהטבלה ניתן ללמוד כי כל הפרי שנבדק היה בקוטר גדול מ-60 מ"מ, עובדה שניתן לייחס לגילם הצעיר של העצים ולכך שלא מדובר עדיין ביבול מלא.

ג. בדיקות איכות

במהלך הקטיף נלקחה מכל חזרה דגימה, ששימשה לבדיקת איכות הפרי. הבדיקות נערכו באופן המקובל לייצוא בבית האריזה קרני גליל-גולן בראש פינה ונבדקו בהן אחוזי המיץ, הכמ"מ, חומצה ויחס ההבשלה.

טבלה 3. רמת המיץ, כמ"מ, חומצה ויחס ההבשלה בצירופים השונים של הקליף ורד ON. חוות החולה 2010.

כנה	מיץ %	כ.מ.מ %	חומצה %	יחס הבשלה סוכר/חומצה
49/34	35.0	10.7	0.50	21.2
C-35	34.1	11.0	0.49	23.7
חושש	33.4	10.9	0.49	24.3

ל.מ. ל.מ. ל.מ. ל.מ.

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

מבדיקת אחוזי המיץ בקליף ורד ON, ניתן להתרשם כי לא מדובר ברמה מרשימה וניתן לייחס זאת לגילם הצעיר של העצים ולמיעוט הפרי.

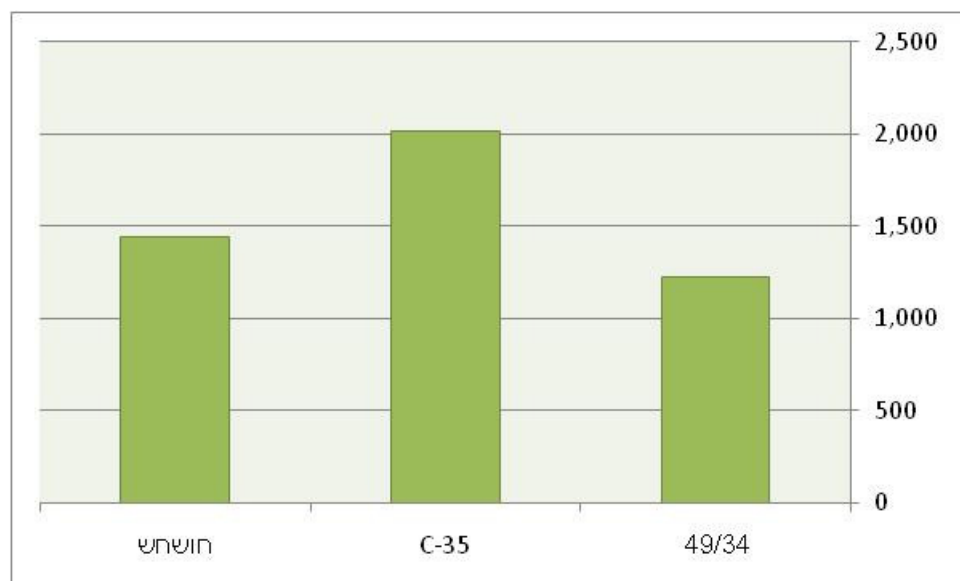
רמת הסוכרים (TSS) בפרי אינה גבוהה ועומדת על 10.7%-11%. רמת החומצה דומה בכל הצירופים ועומדת על 0.5%, מה שתורם ליחס הבשלה גבוה יחסית.

מסקנות ודיון

הקליף ורד ON הנו זן חדש הנבחן בחוות החולה זו השנה הראשונה וקשה עדיין לעמוד על קנקנו. היבול השנה עדיין נמוך, אך ניתן כבר לראות, שבדומה לקליפים אחרים בחווה, גם בקליף זה הכנה C-35 מגיע לידי ביטוי ככנה פוריה יותר, הנכנסת בקלות לניבה. בגלל מיעוט הפרי, משקלו הממוצע של הפרי בינוני – גדול והתפלגות הגודל מצביעה על כך שכל הפרי היה בקטרים של 60 מ"מ ומעלה.

קשה עדיין לאמוד את איכותו הפנימית של הפרי, שמושפעת ממיעוט היבול ומכך, שבגלל התארכות עונת הגשמים, הפרי נקטף מאוחר ממה שתוכנן בתחילה. לנוכח אחוזי המיץ הנמוכים. נראה כי לא מדובר בפרי עסיסי במיוחד. גם רמות הסוכר והחומצה הנמוכות, אין מצביעות על קליף בעל טעם יוצא דופן המתקרב לקליפים אחרים של סוף עונה, אולם מכיוון שמדובר בשנת קטיפה ראשונה, נצטרך לבחון בהמשך את איכותו של הפרי ומדדים אחרים, לפיה ניתן יהיה לקבוע אם מדובר בזן בעל איכויות שיצדיקו את הכנסתו לסל הזנים האזורי.

נספח

איור 1. היבול לדונם (ק"ג) בקליף ורד ON על פי הכנות השונות, חוות החולה 2010